

รายงานการวิจัยเรื่อง
ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของครอบครัว และการกำกับตนเองเพื่อการเลิก
ยาเสพติดของผู้ป่วยยาเสพติด: กรณีศึกษาในศูนย์บำบัดรักษาเยสพดลภาคใต้

อนุพงศ์ จันทรจุพา
สุดใจ พันธุ์ภักดี
สินี วงษ์โสพนากุล
นวลจันทร์ โอทอง

กลุ่มภารกิจบริการวิชาการ โรงพยาบาลชัยญารักษ์สงขลา
กรมการแพพพ ภัระทรวงสาธารณสุข

2555

ชื่อโครงการวิจัย	ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของครอบครัว และการกำกับตนเอง เพื่อการเลิกยาเสพติดของผู้ป่วยยาเสพติด: กรณีศึกษาในศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดภาคใต้
ผู้เขียน	นายอนุพงศ์ จันทร์จุฬา นางสุดใจ พันธุ์ภักดี นางสินี วงษ์โสพนากุล นางนวลจันทร์ โอทอง
หน่วยงาน	โรงพยาบาลธัญญารักษ์สงขลา
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของครอบครัวและการกำกับตนเองเพื่อการเลิกยาเสพติด และศึกษาระดับการสนับสนุนของครอบครัวและการกำกับตนเองเพื่อการเลิกยาเสพติดของผู้ป่วยยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่มารับการบำบัดรักษาที่ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดสงขลา และปัตตานี จำนวน 126 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิด การสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์ (House, 1981) และกรอบแนวคิดการกำกับตนเองของแบนดูรา (Bandura, 1977) ร่วมกับการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการติดยาเสพติด ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการสนับสนุนของครอบครัวเท่ากับ 0.94 และแบบสอบถามการกำกับตนเองเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการสนับสนุนของครอบครัวสัมพันธ์กับการกำกับตนเองเพื่อการเลิกยาเสพติดโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 เมื่อพิจารณาขั้นตอนของการกำกับตนเอง พบว่าทุกขั้นตอนมีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนของครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านของการสนับสนุนของครอบครัว พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กับการกำกับตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านของการสนับสนุนของครอบครัวกับรายขั้นตอนของการกำกับตนเองพบว่า การสนับสนุนด้านอารมณ์ ด้าน

การประเมินคุณค่า ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านทรัพยากร มีความสัมพันธ์กับการกำกับตนเอง
ขั้นตอนการสังเกตตนเอง การตัดสินใจ และการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองในการเลิกยาเสพติดอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

กลุ่มตัวอย่างมีการกำกับตนเองเพื่อการเลิกยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 2.76$, $SD = 0.54$) เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอนของการกำกับตนเอง พบว่า ขั้นตอนการสังเกต
ตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$, $SD = 0.70$) ส่วนขั้นตอนการตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.93$, $SD = 0.63$)
และขั้นตอนการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ($\bar{X} = 2.81$, $SD = 0.65$) อยู่ในระดับมาก สำหรับการสนับสนุน
ของครอบครัวเพื่อการเลิกยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.12$, $SD = 0.55$) เมื่อพิจารณา
รายด้านพบว่า การสนับสนุนด้านอารมณ์ ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 0.67$) การสนับสนุนด้านการประเมินค่า
($\bar{X} = 3.22$, $SD = 0.58$) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.07$, $SD = 0.65$) และการสนับสนุน
ด้านทรัพยากร ($\bar{X} = 3.13$, $SD = 0.66$) อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยครั้งนี้ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเลิกยาของผู้ป่วย
ยาเสพติด และมีแนวทางการสนับสนุนของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด เพื่อให้ผู้ป่วย
เลิกยาเสพติดได้ด้วยตนเองหลังรับการบำบัดรักษาตลอดไป

อนุพงศ์ จันทร์จุฬา และคณะ

Research Project **Correlation between Self Regulation and Family Support for Drug Abstinence in Drug Addicted Patients: Case Study in Southern Drug dependence Treatment Center**

Authors Mr. Anupong Chanchula
Mrs. Sudjai Punpakdee
Mrs Sinee Wongsophanakul
Mrs. Nuanchan Othong

Department Thanyarak Songkhla Hospital

Academic Year 2012

ABSTRACT

This descriptive research aims to study the relationship between the self regulation and the Social Supports for drug Abstinence in Drug Addicted Patients and self regulations and family supports level for drug Abstinence in Drug Addicted Patients. One hundred and twenty-six subjects, using purposive sampling, were selected from drug addicted patients while Treatment in southern drug dependence treatment centers. The tool was developed based on Bandura's self-regulation model, House's social support and literature review. It consisted of 1) a general data form, 2) a self regulation for drug quitting by using questionnaire, and 3) a social support for drug quitting by questionnaire, with a scale of 0-4. The tools were assessed by 3 experts for content validity. The reliability was verified for internal consistency using Cronbach's alpha coefficient. The alpha value of the family support was 0.94, and the self regulations was 0.87. Data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The results showed that subjects had overall family supports for drug abstinence and overall self regulations for drug Abstinence had statistically significant relationship ($p < .01$). Considering each self regulation step, it was found that the family supports had statistically significant relationship with each self regulation step ($p < .01$). Considering each family support component, it was found that the self regulation had statistically significant relationship with each family support component ($p < .01$). Considering each family support component and each self

regulation step, it was found that each family support component had statistically significant relationship with each social support component ($p < .01$).

Subjects had overall self regulation for drug Abstinence at a high level ($\bar{X} = 2.76$, $SD = 0.54$). Considering each step, it was found that the self-observation step was at moderate level ($\bar{X} = 2.62$, $SD = 0.70$), whereas the judgment step ($\bar{X} = 2.93$, $SD = 0.63$) and the self-reaction step ($\bar{X} = 2.81$, $SD = 0.65$) were at a high level. For family support for drug abstinence was at a high level ($\bar{X} = 3.12$, $SD = 0.55$). Considering each component, it was found that the emotion support ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 0.67$), the appraisal support ($\bar{X} = 3.22$, $SD = 0.58$), the information support ($\bar{X} = 3.07$, $SD = 0.65$) were at a high level, whereas the instrumental support was at a moderate level ($\bar{X} = 3.13$, $SD = 0.60$)

The results of this study could be used in enhancing self-regulation ability of patients with drug dependence and guiding the family supports for drug addicted Patients while admitting in drug dependence treatment centers.

Anupong Chanchula, et al.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ถนอมศรี อินทนนท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของงานวิจัย และให้กำลังใจในการปรับปรุง แก้ไขงานวิจัยให้เสร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์ธนุรัตน์ พุทธิชาติ คุณจรรยา เจตนสมบูรณ์ และคุณสยาม มุสิกะไชย ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำในการปรับปรุง ข้อคำถามให้ชัดเจนขึ้น

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่งานผู้ป่วยในของ ศูนย์บำบัดรักษาเยสพิตสงขลา และศูนย์บำบัดรักษาเยสพิตปัตตานี ที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกและร่วมมือในการเก็บข้อมูล ในครั้งนี้

สุดท้ายผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้อำนวยการศูนย์บำบัดรักษาเยสพิตสงขลา ที่อนุญาตให้ดำเนินการวิจัย ขอขอบคุณบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวก ในการทำวิจัย และเพื่อนๆ ที่คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนแก่ผู้วิจัย ให้มีกำลังใจพยายามต่อสู้ อุปสรรคต่างๆ จนทำให้การศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คณะผู้วิจัยหวังว่า การวิจัยเรื่องนี้มีประโยชน์กับผู้ปฏิบัติงานในศูนย์บำบัดรักษาเยสพิต โรงพยาบาลที่ให้บริการบำบัดรักษาเยสพิต สถานบำบัดเยสพิตและสำนักงานคุ้มครองสิทธิผู้ป่วยให้เลิกยาเสพติด ในขณะที่บำบัดระยะต่างๆ ระยะเตรียมกลับสู่สังคมและติดตามผลได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งครอบครัวของผู้ติดยาเสพติดที่สนับสนุนให้ผู้ป่วยเลิกยาเสพติดต่อไปด้วย

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(2)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(6)
สารบัญ.....	(7)
รายการตาราง.....	(9)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
คำถามการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ผู้ป่วยยาเสพติด.....	7
การบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติด.....	10
การเลิกยาเสพติด.....	14
การกำกับตนเองเพื่อการเลิกยาเสพติด.....	15
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำกับตนเองเพื่อเลิกยาเสพติด.....	19
การสนับสนุนของครอบครัวในการเลิกยาเสพติด.....	21
ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของครอบครัวกับการกำกับตนเอง ในการเลิกยาเสพติด.....	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	31
	(7)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
4 ผลการวิจัยและการอภิปรายผล.....	34
ผลการวิจัย.....	34
อภิปรายผลการวิจัย.....	52
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	75
ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	88
ค เอกสารแนะนำอาสาสมัคร.....	89
ง หลักฐานแสดงความสมัครใจ.....	91
ประวัติผู้เขียน.....	92

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล.....	33
2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลการเสพยาเสพติด.....	34
3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลการเลิกยาเสพติด.....	36
4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลครอบครัว สังคมของผู้ป่วย.....	38
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการกำกับตนเองเพื่อเลิกยาเสพติด ของผู้ป่วยยาเสพติด โดยรวมและแต่ละชั้นตอน.....	39
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติในการสังเกตตนเองของผู้ป่วย ยาเสพติดจำแนกเป็นรายข้อ.....	39
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติในการตัดสินใจ ของผู้ป่วยยาเสพติด จำแนกเป็นรายข้อ.....	41
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติในการแสดงพฤติกรรม ต่อตนเองของผู้ป่วยยาเสพติด จำแนกเป็นรายข้อ.....	42
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนของครอบครัวเพื่อเลิกยาเสพติด ของผู้ป่วยยาเสพติด โดยรวมและแต่ละด้าน.....	43
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนด้านอารมณ์ เพื่อเลิกยาเสพติดของผู้ป่วยยาเสพติด โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	44
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนด้านการประเมินคุณค่า เพื่อเลิกยาเสพติดของผู้ป่วยยาเสพติด โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	45
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อเลิกยาเสพติดของผู้ป่วยยาเสพติด โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	46
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนด้านด้านทรัพยากร เพื่อเลิกยาเสพติดของผู้ป่วยยาเสพติด โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	47
14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการกำกับตนเอง กับการสนับสนุนทางสังคมเพื่อการเลิกยาเสพติด.....	48